

JUECE

ISRAELERĀ ŅDRĀ ȦLBADARĀ

Josue jaidadacarea israelerāba Ācōrēra igaradapeda dewara ācōrē Ȧbeada ēpēbadjidaa. Māwā obadaza Ācōrēba ādjirāra dewara puru j̄awaeda Ȧlbadjia. Israelerā jūmawāyā mīga panlne Ācōrēa quīrā djuburiada iwidibadjidaa. Mał bērā idjia ēberāda Ȧlbadjia ādjirā ēdrl Ȧlmārēä. Israelerāra 300 poa auđu māwā panasidaa aba Samuel ewariđaa. Mał ewariđe Israel druađe dji boroda neé basía. Jūmarāba ādjia quīrābādada obadjidaa (Juece 21:25).

Nał cartara Juece abadaa. Dadjirāba edauđe crīchabadaa Juece bedeaba jara Ȧlada cawa obadarāda. Bariblrl hebreo bedeade mał bedeaba biara jara Ȧla ēdrl Ȧlbadarāda. Mał carea ēberā bedeade nał cartara trā Ȧlsidaa “Israelerā ēdrl Ȧlbadarā.”

Adua panla caiba nał cartara Ȧlsida. Āibérā Samuelba wa Natałba wa Gaba Ȧbasisicada (1 Cronica 29:29). Dji Ȧlđaba cawabisia sāwā Ācōrēba israelerāra āđji dji quīrā j̄awaedabemada ēdrl Ȧlbadjida. Idjaba cawabisia israelerāba Ācōrēra igaradiblrl bié pananida.

Dadjī ēberā bedeade Juece cartađebemada nałda Ȧl eropanla: israelerāba Ācōrē igarapedadădebemada (2:1-23), Deborába, Baraco biđa cananeorā poyapedadădebemada (4:1-24), Gedeołba madianitarā poyadădebemada (6:1neba aba 7:25đaa), Jepteba amonitarā poyadădebemada (10:1neba aba 12:15đaa), idjaba Sansołba pilistorā poyadădebemada (13:1neba aba 16:31đaa).

Ācōrē nezoca bajānebemaba Boquiñne jarada

2 ¹Ācōrē nezoca bajānebemada Gilgalđeba Boquiñnaa wāpeda israelerāa nāwā jarasia:

–Młā bārāra Egipto druađeba ēdrl edapeđa młā diai jarada ējūānaa enesia. Młā bārā drōäenabemarāa nāwā jarasia: “Młā bārā ume bedea Ȧlđara ayā Ȧlēa. ²Bariblrl nał druađe Ȧbearā ume bedea Ȧlrānadua. Mōgara āđji ācōrē Ȧea itea Ȧtl pā buepedadada corapetacuadadua.” Māwā jaradamina bārāba ījānaé basía. ¿Cārē cārē māwā odaé basi? ³Bārāba ījānaé bērā młā jaraya: puru nał druađe Ȧbearā młā waa bārā quīrāpitabemada ayā j̄lretāéa. Ȧteblrl soaba bārā ēcarrađe ublada quīrāca ādjirāneba bārāra bia mīga panania. Mał awara bārāba āđji ācōrē Ȧea ēpēnapeda bio bié panenia.–

⁴ Ācōrē nezoca bajānebemaba māwā jaraside jūma israelerāra jīgua jīā duanesidaa. ⁵ Mañ bērā mama tr̄l ɬasiðaa Boquīl.^a Idjaþa mama animarāda Ācōrēa babue diasidaa.

Josue jaïðada

⁶ Josueba israelerā wābisiðe ādjia edapedaða ējūða wāsiðaa. ^b ⁷ Josue zocai þaside israelerāba Ācōrēra ēpē panasidaa. Idji jaïðadacarea dji bororā idji ume panana zocai panasidae biða ādjirāba ēpē panasidaa. Mañ bororāba jūma unusidaa Ācōrēba israelerā itea oðada.

⁸ Nuñ warra Josue Ācōrē nezocara 110 poa þaside jaïðasia. ⁹ Timnatsera abadade idjia edada ējūðe israelerāba idjira tñbarisidaa. Mañ ējūða Epraiñ eya ñda þla Gaa eya caita. ¹⁰ Josue ewariðebemarā jūma jaïðapedadacarea ādjideba yöpedadarāba Ācōrēra, idjia israelerā itea o þada sida quíðoasidaa.

Israelerāba Ācōrē igarapedaða

¹¹ Māwānacarea israelerāba Ācōrē quíðapita cadjiruada osidaa. Jwaba oða ācōrē Baal abadada ēpēsidaa. ¹² Ācōrēba ādji drōa naënabemarāra Egiptodeba īdra edaðamīna idjira igaradapeda ādji caita þearā ācōrēda ēpēsidaa. Māwā Ācōrēra quíðubisidaa. ¹³ Ādjirāba Ācōrēra igaradapeda Baal abadada, Astarte abada sida ēpēsidaa. ¹⁴ Mañ carea Ācōrēra israelerā ume bio quíðusia. Mañba idjia ne dr̄labadarāa ādja erobeara idu jārībisia. Idjaþa ādji dji quíðua ādjirāra idu poyabisia. Djōbladade israelerāba waa poyadaé basia. ¹⁵ Djōne wābñdaza Ācōrēra dji quíðuare djōbadjia. Mañ bērā israelerāba poyadaca basia Ācōrēba naëna jaraða quíðaca. Māwā bia mīga duanabadjidaa.

Ācōrēba īdra þlabadarā diada

¹⁶ Māwā bia mīga panlne Ācōrēba ɬclrga īberārāda þlabadjia israelerāra ne dr̄labadarā jwaeðabemada īdra þlaðamārēa. ¹⁷ Bariblrga israelerāba mañ īdra þlabdarā bedeara ijānaca basia. Åteþlrga dārāné Ācōrēra wayacusa igaradapeda dewara ācōrē þeada ēpēnapeeda bia bedeabadjidaa. Ācōrēba obi jaradara ādji drōa naënabemaba ijā o pananamīna ādjirāba ijā oðaé basia. ¹⁸ Dji quíðuba ādjirā bié o panlne bia mīga panl bērā āduba miñ sopua bedeabadjidaa. Ācōrēba mañ ɬrīþlrga ādjirāra quíða djuburiapeda aba þlabadjia ādjirā dji quíðu jwaeðabemada īdra þlaðmārēa. Ācōrēra mañ īberā ume þla bērā idji zocai þlmbisa israelerāra dji quíðu jwaeðabemada īdra þlabadjia. ¹⁹ Bariblrga dji īdra þlabari jaïðadacarea israelerāba wayacusa dewara ācōrē þeada ēpēnapeeda bia bedeabadjidaa. Mañ cadjirua obadaza ādji djibarirāba opedada cāyābara auðuvara obadjidaa. Clwrlrga zareadæba ādja cadjirua obadara igaradaca basia. ²⁰ Mañ carea Ācōrēra israelerā ume bio quíðupeða nāwā jarasia:

a 2:5. Hebreo bedeade Boquīl tr̄lba jara þla “jīðabarā.” b 2:6. Josue 24:1-28.

—Mᾶa israelerâ drôã naenabemarâ ume bedea bôdara naâl êberârâba igarasiâa. Mâa jaradara iñanacaa. ²¹ Maâl bêrâ puru hea Josueba poyadaéra mâa israelerâ quirâpitabemada ni aâba bidâ ayâ jaretâa.—

²² Ācōrēba mał puru bearā Canaał druadē idu ɓebisia israelerāba idjida ɛpēni cawaya ãdji drōa naenabemaba ɛpēpedada quirāca. ²³ Josue ewaride Ācōrēba mał puru bearā ãyā jälretāé basia. Idjia Josuéa poyabié basia, ătebłra Canaał druadē idu ɓebisia.

Deborába Baraco ume Sisará poyapedada

4 ¹Ehud jaīdadacarea israelerāba wayacusa Ācōrē quīrāpita cadjiruada o panesiðaa. ²Mañ carea Ācōrēba ādjirāra cananeorā boro Jabiñ jwaeda þlasia. Jabiñra Hazor purude þabadjia. Jabiñ sordaorā borora Sisará basía. Mañ Sisarára Haroset-goílne þabadjia. ³Jabiñba djōbada carreta jiorro oðada noveciento eroþasia. Veinte poa israelerāra quīrā djuburia neé bio bia mīga eroþasia. Mañne israelerāba Ācōrēa quīrā djuburiada iwiðisíðaa.

⁴Mañ ewarie ñe Debora ña israelerā cawa obari basía. Idjira Ñcõrëneba bedeabadjia. Lapidot quima basía. ⁵Mañ Debora ña Eprai ñ eya ñda ñ drua ñ ñbabadjia Ramá puru idja ña Betel puru ñesi. Israelerā nêbula ñade panlne idjimaa wâbadjidaa cawa omârëa. Cawa obla ñade Debora urutaca ña edre chûmabadjia. Mañ bêrâ mañ bacurura Debora Uruta trñ ña basidaa.

⁶Ewari abā Deborañ Abinoañ warra Baracoda trābisia. Idjira Neptali druade Ouedé purude əbabadjia. Baraco zedacarea Deborañ nāwā jarasia:

—Dadji israelerā Ācōrēba bála nāwā jara ɓla: “Sordaorā Neptalidebemada Zabuloñnebema sida die mil ededuwa Tabor evadaa.

⁷Mᾶ Jabiñ sordaorā boro Sisaráda bâ ume djōne wâbiya. Dji carretadeba djôbadarâda, waabema sordaorâ siâ eneya Quisoñ do zaquedaa. Baribârâ mᾶ bâa âdjirâra poyabiya.”-

⁸ Małne Baracoba Deboráa jarasia:

—Bada mă ume wāibarlă măra wāya. Bada wāébarlă mă siđa wāéa.—

⁹Deborába jarasia:

—Bia ɓla, mäēteara m̄ra b̄l ume wāya. Baribl̄ḡl Sisará poyadacarea
b̄lra tr̄l ɓlḡéa, Ácōrēba Sisarára wērāa poyabi bērā.—

Ara mañda Deborára Baraco ume Quedes puruđaa wāsia. ¹⁰Mama Baracoba sordaorā Zabuloñebemada, Neptalidebema siđa die mil ābaa jłrepidə Tabor eyadəa edesia. Deborá siđa idji ume wāsia.

¹¹ Mañ ewaride quenita Hebere abadada Quedes puru caita bābabdjia. Naēna idjira waabema quenitarā ume bādada Zaanaim jewedade idji wua dera o eroëasia.^c Mañ Heberera Moise zāwārē Hobáðeba yōna basia.^d

с 4:11. Zaanaim jeweda. Маڭ bedeaba idjaba jara ٻلا “Zaanaim encina bacuru droma.”

d 4:11. Moise zāwārē Hobá. Numero 10:29de jara b̄la Hobára Moise zāwārē Reuel warra basida.

¹²Mañne Sisarába ūrīsia Abinoal warra Baracora idji sordaorā ume Tabor eyađaa wāsidada.^e ¹³Mañ carea idji jiorro ođa djōbada carreta noveciento panla, idji sordaorā sida ābaa jlrepeda Haroset-goiñneba Quisoñ do zaquedaa wāsiđaa.

¹⁴Mañbe Deborába Baracoa jarasia:

–¡Ādjirā ume isabe djōne wānadua! ¡Idiblrl Ācōrēba báa Sisarára poyabiya! ¡Ācōrēra bá na wāblrla!–

Ara mañda Baracora idji sordaorā die mil panl ume Tabor eyadeba edaa djōne wāsiđaa. ¹⁵Djōne wābladade Ācōrēba Sisarára, carretadeba djōbadarāra, waabema sordaorā sida bio ne wayabisia. Mañ bérā Baracoba idji sordaorā ume necoba zocárā quenasidaa. Bariblrl Sisarára idji carretadeba uđu jlđrəpeda mīrū pira wāsia. ¹⁶Mañne Baracoba Sisará carretadeba djōbadarāra, waabema sordaorā sida ēpēsidaa aña Haroset-goiñnaa. Māwā Sisará sordaorāra jūma quenasidaa. Ni aña biđa zocai ɓeé basía.

¹⁷⁻¹⁸Mañ ewariđe Hazorđebema boro Jabiñra quenita Hebere ēberārā ume necai ɓesia. Mañ carea Sisarára āđimaa mīrū wāsia. Jū̄sidiđe wērā Jael abadaba idjira audiabariđe wāsia. Mañ wērāra Hebere quima basía. Jaelba nāwā jarasia:

–Mā boro, diguidaa zedua. Ne wayarāđua.–

Ara mañda Sisarára Jael wua dede edaa wāpeda tabesia. Mañne Jaelba idjira borobaba ānēbāri ɓesia. ¹⁹Sisarába jarasia:

–Mā quīrā djuburia baidoda diadua. Māra opichia ɓla.–

Jaelba paca jubada animarā e ođade tā erođesia. Mañra ewapeda paca juđara diasia. Mañbe Sisarára wayacusa ānēbāri ɓesia.

²⁰Sisarába jarasia:

–Wua dede eda wābadama chūmedua. Bariduada zepedā nāwā iwidiblrl: “¿caida nama ɓa?”, jaradua ēberā neéda.–

²¹Sisarára sē ɓa bérā bio cāñ ɓesia. Mañbe Hebere quima Jaelba wua de egorođaa cachibada bacuru cūmiada, dji cachibada sida edasia. Jaelerla chupea eda wāpeda mañ bacuruba Sisará borora egorođaa wāyā cache nūmásia. Māwā Sisarára beasia.

²²Baracoba Sisará jlrl ɓlede Jael purude jū̄sia. Mañne Jaelba idji audiabariđe wāpeda nāwā jarasia:

–Zedua, bla jlrl ɓlrla mīla acabiyā.–

Ara mañda Baracora Jael wua dede eda wāpeda Sisarára beu tablada unusia. Jaelba cachida bacurura wađi Sisará borode su nūmasia.

²³Mañ ewariđe Ācōrēba israelerā quīrāpita cananeorā boro Jabiñra māwā poyasia. ²⁴Mamałba ltaa israelerāra cananeorā boro Jabiñ ume djōbladaza poyabadjidaa aña idji beabladadaa.

e 4:12. *Abinoal warra*. Ñclrl traduccióñne mañ bedeara neéa.

Ãcôrëba Gedeoñ trâna

6 ¹Mâwâncarea israelerâba wayacusa Æcôrê quîrapita cadjiruada o panesiðaa. Mañ carea Æcôrëba ãdjirâra siete poa madianitarâ jawaeda  lsia. ²Madianitarâba ãdjirâra bio bia mîga eropanl b r  eyad a w napeda uria  eade, jogoa  eade,  tl dji qu r  poya w cara  lmaa bida m r  panesiðaa. ³Israelerâba u eropanlra madianitarâba, amalecitarâba, idja a  m dau odjabarirebemar  bi a j r cuade zebadjidaa. ⁴ djir  israeler  ej n ne panlne israelerâba u eropanlra j uma  r badjidaa a a Gaza ej n naa. Ma l b r  israelerâba codi carea ni c r  si a ne  panesiðaa. Ovejada, pacada, burro si a ne  panesiðaa. ⁵Madianitarâra, waabemar  si a  dji wua de bara idja a  dji animar  bara israeler  druad a zedapeda ne j uma  r i w badjidaa adichichi zoc r ba neu j uma cobada qu r ca.  djir ra  dji cameo si a zoc r ra panl b r  poya juachadaca bas a. ⁶Madianitarâba ne j uma j r cuabadjida b r  israeler ra ne ne  panesiðaa. Ma l carea israelerâba Æc r a qu r  djuburiada iwidisi aa.

⁷⁻⁸Mâw  qu r  djuburiada iwid  panl b r  Æc r ba idjideba bedeabarida a a  djir maa diabuesia. Ma l  ber ba  djir a n w  jarasia:

–Dadji israeler  Æc r ba n w  jara  la: “M la b r ra Egiptode nezoca pananada  dr  enesia. ⁹Egiptor  jawaedabemada, j uma b r  bi  o eroeba jawaedabema si a m la b r ra  dr   lsia. M la  djir ra b r  qu r pitabemada j uma  y a j retapeda  djir  druara b r ra diasia. ¹⁰Idira b r ra amorreor  dru ba ade panabadaa, barib rla m la b r ra jarasia  djir   c r   eada  p r  nam r  a. Ababe m l , b r ra Æc r dr   p n da panlana asia. Barib rla m la jarad ra ij n acaa.”–

¹¹Ma l ewaride Æc r  nezoca baj nebemada zepeda Opra puru caita encina bacuru edre ch mesia.^f Ma l bacuru djibarira Abiezede a y na Joasa bas a. Mama caita Joasa warra Gedeo ba trigoda uva biwad gabada uriade m r  ezoa  sia madianitar ba unur nam r  a.

¹²Æc r  nezoca baj nebemara Gedeo ma odjaside n w  jarasia:

–Eber  m sr   l idja a sozarra  l, Æc r ra  l ume  la.–

¹³Ma lne Gedeo ba n w  jarasia:

–M l boro, Æc r da w r da dadjir  ume  l rla,  s w  j cua m g  pan ? Æc r ba dadjir ra madianitar  jawaeda  lsia. Dadji dr  r ba n b rlasidaa Æc r ba ne ununaca o  l deba dadjir ra Egiptode nezoca pananada  dr  edasida. Ma lda  s l be waya ne ununacara dadjir  itea oi?–

¹⁴Ma lne Æc r ba Gedeo  ac pe a n w  jarasia:

– l l la deba israeler ra madianitar  jawaedabemada  dr   ldua.  M lab rla  rla w bi  l  ca?–

¹⁵Barib rla Gedeo ba panusia:

---

f 6:11. Æc r  nezoca baj nebema. Vers culo 14de jara  la ma ra Æc r  basida.

—Mā boro, ḡmā sāwā dadji israelerāra ēdrə ɓli? Mā ēberārāra jūma Manasedebema dji ne neéara queðeaa. Mał awara māra mā ēberārānebema dji edaara quirua.—

16 Ācōrēba jarasia:

—Māra bəl ume ɓai bērā bla madianitarāra poyaya ēberā aɓa poyabrla quīrāca.—

17 Małne Gedeołba jarasia:

—Bla wārāda māda bia unu ɓlavrla, cawabidua bldrə wārāda mā ume bedea ɓlda. 18 Māla bəl itea ne enepeda bəl quīrāpita ɓlyya. Mā quīrā djuburia ãyā wārādua mał enebrlamisa.—

Ācōrēba panusia:

—Māla jāyā aɓa bəl zebrladaa.—

19 Ara małda Gedeołra wāpeda chiwatu zaqueda beapeda djudia. Idjaba harinada veintidos libra edapeda pał dji ēsābari neé ɓlda ocuasia.^g Jūma wiðacarea nedjarara jamarade ɓapeda dji ɓara cuguruđe jue edapeda encina bacurudaa jūma edesia. 20 Małne Ācōrē nezoca bajānebemaba Gedeoła jarasia nedjarara, pał sida mōgara ɬrə soðapeda dji ɓara jūma ɬrə weamārē. Ara małda Gedeołba māwā osia. 21 Małbe Ācōrē nezoca bajānebemaba nedjarara, pał dji ēsābari neé ɓəl sida bacuru quēbłba warasia. Ara małne mōgaradeba tlvla eradrəpeda nedjarara, pał sida jūma bá wāsia. Māwābłrla Ācōrē nezoca bajānebema sida nēbasia.

22 Małne Gedeołba cawasia idjia Ācōrē nezoca bajānebemada unusida. Mał carea jarasia:

—Ay, mā Boro Ācōrē! Idiblət māra beuya bəl nezoca bajānebema quīrāda ununa bērā.—

23 Bariblət Ācōrēba jarasia:

—Bla beuēa. Ne wayarādua. Necai ɓadua.—

24 Mama Gedeołba mōgarada ɬtə pā buesia Ācōrēda idji ume bedeada bērā. Mał mōgara ɬtə pā buedara trəl ɓlsia “Ācōrēba necai ɓai diabari.”^h Mał mōgara ɬtə pā buedara wađibida Opra purude ɓla Abiezedebe yōpedadarā ījūāne.

25 Ara mał diamasi Ācōrēba Gedeoła nāwā jarasia:

—Bla zeza pacä dji umébemada siete poa ɓlda edadua.ⁱ Małba bəl zezaba mōgara Baal quīrāca oða ɬta nūmlcārīda errebari coratadua.

Mał orrocawa ɓla bacuru Aserā quīrāca oða nūmlcārī sida coratadua.

26 Małbe nał eya borode mōgarada ɬtə pā buedua animarā mābabue diai carea. Mał mōgara pā bueda ɬrə bacuru Aserā quīrāca oðara cajērāpeda bəl zeza pacä dji umébemara beapeda mābabue diadua.—

^g 6:19. *Veintidos libra*. Hebreo bedeade jara ɓla “efa.” ^h 6:24. *Ācōrēba necai ɓai diabari*. Hebreo bedeade Jehová-salom ɓla ɓla. ⁱ 6:25. *Paca dji umébemada siete poa ɓlda*. Hebreo bedeade małra ebuda ɓlēa.

²⁷Ara mañda Gedeoñba idji nezocarāda die trāpeda Ācōrēba jarada quīräca diamasi osia. Āsa o  basía idji zeza  ber r da, purudebemar  sida waya  ada b r a.

²⁸Nurēma purudebemarā piradrabdaade unusidaa mōgara Baal quīrāca odara tablda idjaþa bacuru Aserá quīrāca oda mama þada sida neéda. Mañ awara unusidaa aþaþba Gedeoñ zeza pacá dji umébemara mōgara ðtla pã bueda ðrð babuesida.

²⁹Mañne ādjiza dji iwiđi duanesiđaa:

-¿Caiba jāwā osi?-

Jūmarää iwidiidapeda cawasidaa Gedeoõba māwā osida. Mał carea Gedeoõ zeza Joasamaa wānapeda jarasiđaa:

³⁰—BΛ warrara дажадаа зебидуа. Мõгара Baal quiräca одара idja ба bacuru Aserá quiräca oда mama бада sida coracuasia. Mañ carea dairäba idjira beadia.—

³¹ Mañne Joasaba idji ume quirū paná náwá jarasia:

—Māwāra bārāba Baalda carebadica? Idjiare djōnica? Māa jaraya bariduuba Baaleria carebaiblrl ãnadrai naëna beuida þla. Baalda wārāda ãcõrēblr, idjidrl idji mõgara coratada ume djöida þla.—

³²Gedeōba mōgara Baal qūrāca ōdara corataða bērā mañ ewariðeba ãtaa idjira tr̄a jarasidaa Jerobaal.^j

Ācōrēba jarāda wārā arada Gedeoña cawabida

³³ Mañ ewaride madianitarāda, amalecitarāda, ñmādau odjabariarebemarā sida jūma ãbaa dji jaredape ñ Jordañ do chānapeda Jezreel jewedade duanesidaa.

³⁴Małne Ācōrē Jaurera Gedeołmaa zesia. Mał bērā Gedeołba oveja cachuda jīgua zásia Abiezedeba yōna purura ābaa järei carea. ³⁵Małbe idjia bedeada diabuesia Manasedeba, Aserdeba, Zabulołneba, idjaħa Neptaliħeba yōpedadarā zedamārēa. Jūmarā zedapeda Gedeoł careba djiöni carea panesiðaa.

³⁶ Mañne Gedeoñba Ācōrēa nāwā jarasia:

—Bla jarasia māneba dai israelerā ūdra ȳlida. ³⁷ Mā cawa quīrīā ȳlā bla jaradara wārāda. Daiba trigo c̄lradgabadama mā oveja cara mōda ȳlida egode ȳlya. Nurēma tał oveja carada ȳeguea ȳaiblal tałne egorora pōasa ȳaiblal, mā cawaya wārāda māneba dai israelerā ūdra ȳlida, bla jarada quīrāca.—

³⁸Gedeołba jarada quiräca mäwäsia. Nurëma piradrapeda oveja carara tapuyablađde baidoda taza aña piasia. ³⁹Bariblađ Gedeołba Ācōrēa jarasia:

—Mlä jääwā mäi së ɻamäna mäj djuburia quirürädua. Waya cawabidua bла jaradara wäräda. Nañ diamasi ejüära ɻegueabidua baribärlä oveja carara pöäsa ɻädua.—

| 6:32. Hebreo bedeade Jerobaal trăba jara țla: "Baaldră dăjōida țla."

⁴⁰Mał diamasi Ācōrēba māwā osia. Nurēma ējūāra jūma ხეგუა ხასია, მალნე ცოვა კარა პიშა ხასია.

Gedeoლba madianitară poyadă

7 ¹Nurēma diapededə Gedeoლ, Jerobaal abadara idji ume panლ sida pirabariđapedə Harod baido ლta bogadrl ხლმა wāsidaa. Mama madianitară ume djōni carea panesidaa. Madianitară ădjiră quīrāpe duanasidaa Jezreel jewedade Moré eya caita.

²Małbe Ācōrēba Gedeoლ jarasia:

—Bla sordaorāra jūmawāyā eroხla. Mla bārā israeleră zocārā panńa madianitarāda idu poyabivrla, bārāba jaradia ara bādji ლvlađeba poyasidaa. ³Mał carea bl sordaorāra jaradua aħalda ne waya ხlavlrla, nał Gala eyađeba diguidaa wāida ხlada.—^k

Gedeoლba māwā jarabvrlde veintidos mil jēda wāsidaa. Małne die mil panesidaa. ⁴Małbe Ācōrēba jarasia:

—Wađibida jūmawāyā zocārā panla. Do zaquedaa baido dođamārēä ededua. Mama mla cawabiya cairāda djōne wānida panla. Mla nał ēberāda bl ume wāyana aibvrla, idjira wāida ხla. Wāéana aibvrla wāiě ხla.—

⁵Ara małda Gedeoლba idji sordaorāra edesia baido dođamārēä. Māwā panńe Ācōrēba Gedeoლ nāwā jarasia:

—Ācrlvba baidora ădji jlwā jāne jue edadapeda usa quīrāca sene do panla. Waabemaba chīrāborode copanenapeda baidora do panla. ădji jlwā jāneba do nūpanla awara ხlada.—

⁶Dji jlwā jāneba do nūpanla trescientos panesidaa. Waabemaba chīrāborodeba baidora do panesidaa. ⁷Małbe Ācōrēba Gedeoლ jarasia:

—Mał trescientos panlvba mla bāa madianitarăa poyabiya. Māwā mla bārā israelerăa  drl ხlya. Waabemaba sordaorāra jaradua ădji diguidaa wānamārēä.—

⁸Ara małda Gedeoლba ădjirăa jarasia diguidaa wānamārēä baribvrl ădja cođi careabemada, ცოვა კაჭუ ხიდა amebisia. ădjiră wāpedadacarea Gedeoლ sordaorāra trescientos panesidaa. Małne madianitarăa edaa Jezreel jewedade duanasidaa.

⁹Diamasi Ācōrēba Gedeoლ nāwā jarasia:

—Pirabariđapedə madianitară ume djōne wānadua. Mla bāa ădjirăa poyabiya. ¹⁰Baribvrl bla ădjiră ume djōne wāi carea waya ხlavlrla, naāră ădjiră duanlmaa bl nezoca Purá ume edaa wādua. ¹¹Małbe ădjirăa jara panla ūridua. Małba blra sozarraara ხეგუა ădjiră ume djōi carea.—

Ara małda Gedeoლra idji nezoca Purá ume edaa wāsia madianitară panla caita. ¹²Małne Jezreel jewedara bira nūmasia madianitarăba, amalecitarăba, ლmādaa odjabarirebemară biđa. ădjirăa cābana panesidaa adichichi néu code zebada quīrāca. ădji cameyora poya juachadaca basia iħla pusa icawa ხla quīrāca.

^k 7:3. Nał Gala eya. Hebreo bedeade małra ebuđa ხlēa.

¹³Gedeoł medianitarā duanłma jūēside ūrīsia ēberāda umé bedea panłda. Aħalba nēbłrla ħasia idjia cāimocarađe ununada. Nāwā jarasia:

–Mᾶ cāimocarađe unusia cebada pał borococo oħada nama dadjirā duanłmaa bħraħbari zebħarla. Maħla wua dedaa tabaride zebħarla coratasia.–

¹⁴Maħne dewarabemaba jarasia:

–Maħġla jara ħla jāñ Israeldebema Joasa warra Gedeołda idji neco bara djōne zebħarla. Wārāda Ācōrēba idjia dadji medianitarāra dadjirāre panł sida jūma poyabiya.–

¹⁵Gedeołba maħ cāimocarara, dji cawa jarada sida ūrīpeda Ācōrēa bia bedeasia. Maħbe israelerā sordaorā panłmaa jēda wāpeda jarasia:

–Ācōrēba dadjirāa jāñ medianitarāra poyabiya. ¡Ara nawena pirħariċadua djōne wāni carea!–

¹⁶Maħbe Gedeołba idji sordaorā tresciento panłda awara awara ħasia. Idjia ciex edasia, dewara boro umé panāa ādżiza ciex diasia. Maħbe oveja cachuda, zoco sida jūmarāa jedecasia. Cādorróna ībīrāda maħ zocode eda ħablcuasia ebudha īnarāmārēa. ¹⁷⁻¹⁸Maħbe ādżirāa jarasia:

–Naārā dadjirāba medianitarāra jūrā edadja. Mᾶda acħadu. Mᾶda ādżirā duanł wagabe jūesira mᾶa obħra qūrāca oħadu. Mᾶa, mᾶ ume wābħda biđa cachura jīgħu zabħada bärä biđa zaħadu. Maħbe nāwā biħadu: “¡Ācōrē trħnejha, Gedeoł trħnej biđa djōbħada!”–

¹⁹Maħbe Gedeołra idji sordaorā ciex panł ume medianitarā panł wagħaa jūesidaa. Dārā ħasia medianitarāba ādji ariquētra wagħabdarāda ħblcuaperadadada. Maħne Gedeołba idji ume panł biđa cachura jīgħu zasidħaa. Zoco ādji jlwadde eropanł sida abedha bogatasiħħaa. ²⁰Ara maħne dji bororā umé panħba ādji sordaorā biđa cachura zasidħaa. Ādji zoco sida bogatasiħħaa. Maħbe dji ībīrāda ādji jlwxa acħare edasidħaa. Cachura ādji jlwxa araare eropanasiħħaa. Maħne nāwā ħiasidħaa:

–¡Ācōrē trħnejha, Gedeoł trħnej biđa djōbħada!–

²¹⁻²²Maħne israelerā tresciento panħba cachura ādji duanłma zá panesiħħaa. Ādżirāba medianitarāra jūrā eropanana bērā medianitarāra biadapeħda mīrū piraposiħħaa. Maħne Ācōrēba medianitarāra ara ādjjiduha necoba djōbigħasia. Māwā panħne medianitarāra Zereradha wābħada oħde Bet-sita puruħħaa mīrū wāsiħħaa. Idjajha Abel-mehola puruħħaa Tabat caita mīrū wāsiħħaa. ²³Maħne Gedeołba israelerā Neptaliħebemada, Aserdebemada, jūma Manaseħebem sida trħbigħasia medianitarā ēpēnamārēa. ²⁴Gedeołba bedeade Epraiħ eya idha ħol ējūnaa diabuesia Epraiħnebemarā djōne zedapēda medianitarā Jordāl doħe idu chābirānamārēa. Ara maħda Epraiħnebemarāra eda zedapēda Bet-barad, Jordāl jewedadde biđa do chābadama jħażiħha. ²⁵Māwā panħne medianita bororāda umé jidasiħħaa, Oreb idjajha Zeeb.¹ Oreb abadara beasidħaa eya l-ara jira ħolma. Mama trħol ħolma “Oreb eya l-ara jira ħol.” Zeeb

¹ 7:25. Hebreo bedeade Oreb trħla jara ħol “Āgoso.” Zeeb trħla jara ħol “Mēābema Usa.”

abadara beasidaa uva biwadagabada uriade. Mama trā bāsiadaa “Zeeb uva biwadagabada.” Israelerāba waabema madianitarā ēpēpedadacarea ādja Oreb borora, Zeeb boro siđa bāla tuđapeđa Jordāl do quiřārē Gedeołmaa edesiđaa.

Tola idjaba Jaír

10 ¹Abimele jaidadacarea Puvá warra Tola abadaba israelerāra dji quiřū jawaedabemada ēdra bābadjia. Idjira Dodo wiuzaque basía. Isacardeba yōna basía. Epraiñ eyaida bāl ējūāne Samir purude bābadjia.

²Tolaba israelerāra 23 poa ēdra bābadjia. Jaidaside Samir purude tābarisidaa.

³Tola jaidadacarea Jaír Gala druadebemada 22 poa israelerā ēdra bābari basía. ⁴Idjia warrarāda treinta eročasia. Małgxrāra treinta burro īrāl nībabadjidaa. Gala druade treinta puru ādjirā jawaeda eropanasidaa. Mał puru bēara wadibida Jaír puru abadaa. ⁵Jaír jaidaside Camoñ purude tābarisidaa.

Amonitarāba israelerā bié eropanana

⁶Mał ewariđe israelerāba wayacusa Ācōrē quiřāpita cadjiruada o panesiđaa. Baal abadada, Astarte abada siđa ēpēsiđaa. Idjaba Siriadebemarā, Sidołnebemarā, moabitarā, amonitarā idjaba pilisteorā ācōrē bēada ēpēsiđaa. Ācōrēra abeda igarasidaa. ⁷Mał carea Ācōrēra bio quiřūpeda israelerāra pilisteorā idjaba amonitarā jawaeda bāsia. ⁸Mał ewariđe pilisteorāba, amonitarā bida israelerā Gala ējūāne bēada poyadapeda dieciocho poa bié o panasidaa. Gala ējūāra amorreorā ējūā bađa basía. Jordāl dodeba īmāđau odjabariare bāla.

⁹Małbe amonitarāra Jordāl do chāsiđaa Judadebemarā ume, Benjamīlnebemarā ume, idjaba Epraiñnebemarā ume djōni carea. Māwā jūma israelerāra bio bia mīga duanabadjidaa. ¹⁰Māwā panđne israelerāba Ācōrēa quiřā djuburiada nāwā iwidisidaa:

—Dai Ācōrē, bāl quiřāpita dairāba cadjirua waiđlada osiđaa. Bāra igaradapeda Baalda ēpēsiđaa.—

¹¹⁻¹²Ācōrēba panusia:

—Egiptorāba, amoreorāba, amonitarāba, pilisteorāba, Sidołnebemarāba, amalecitarāba, madianitarā bida bārā bié obđdaza bārāba quiřā djuburia iwidiblāđde māla bārāba ēdra bābadjia.^m ¹³Māwā odamīna bārāba māla igaradapeda dewara ācōrē bēada ēpēsiđaa. Mał bērā māla bārāra waa ēdra bālēa. ¹⁴İBāđjia ēpēbada ācōrē bēaa quiřā djuburiada iwiđidē wānadua! Āđjirābālra bārā bia mīga panđnebemada ēdra bālēisicada!—

¹⁵Małne israelerāba Ācōrēa jarasidaa:

—Daiba wārāda cadjiruada osiđaa. Bāla dairā cawa o quiřīā bāl quiřāca odua, baribālra ;dai quiřā djuburia nawena ēdra bālēua!—

^m **10:11-12.** *Madianitarā.* Griego bedeade māwā bāla. Hebreo bedeade “Maoñ” bāla.

¹⁶Małne dewara ācōrē ɓeara israelerāba ɓatacuadapeda Ācōrēra wayacusa ēpēsiđaa. Israelerā bia mīga panl bērā Ācōrēba waa droat̄ basiā.

¹⁷Mał ewariđe amonitarāra Gala ējūāne dji jařesidaa israelerā ume djōni carea. Małne Galadebema israelerāra Mizpa purude dji jařesidaa.

¹⁸Māwā panlne ădjirāba, dji bororā biđa ădjiza iwidisidaa:

–¿Caida naärā amonitarā ume djōne wāi?–

Małbe nāwā bedea ɓlsidaa:

–Djōbłdade dji nocoare ɓebłrlada jūma dadji Galadebemarā boro bayā.–

Jepteba amonitarā poyada

11 ¹Mał ewariđe Jepteda Gala ējūāne ɓabadjia. Idjira bio mēsrā ɓasia idjaħa sozorra ɓasia. Dji zezara Gala abadjidaa. Galaba wērā audua ume Jeptera unusia. ²Gala quima biđa warrarāda tosia. Mał warrarā waripedadacarea Jeptea jarasidaa ăđji zezaba eroħłdebemada edaéda, dewara wērāba toda bērā. Māwā jaradapeda Jeptera āyā jařetasidaa. ³Mał carea idji djabarā ume ɓađada Tob ējūāne ɓađe wāsia. Mama ēberārā cadjirua ɓeada pepeđa ăđjia quíriäbłdada ođe wābadjidaa.

⁴Małmisa amonitarāra Mizpa purudaa zesidaa Galadebema israelerā ume djōni carea. ⁵Mał carea Galadebema israelerā bororāra Tob ējūānaa Jepte trłne wāsidaa. ⁶Dji bororāba idjia nāwā jarasidaa:

–Amonitarāra dairā ume djōne zesiđa bērā daiba quíriä panla błra dai ume wāpeda dai sordaorā boro baida.–

⁷Dji bororā tāēna idji djabarāda panl bērā Jepteba nāwā jarasia:

–¿Bārāba māra quíräma panasidāéca? ¿Mā zeza deđebemada āyā jařetadāé basica? Bārāra minijichiade panl bērā ¿māra jāwā jařlde ze panlca?–

⁸Małne dji bororāba nāwā jarasidaa:

–Māē, mał carea dairāba błra jařlde ze panla. Quíriä panla błra dairāare amonitarā ume djōne wāida. Wāsira błra dai Galadebema israelerā boro bayā.–

⁹Jepteba jarasia:

–Bārāba māra jēda amonitarā ume djōne ededapeda Ācōrēba mā ăđjurāda poyabibłrla, ¿wārāda māra bārā boroda ɓlħidica?–

¹⁰Dji bororāba panusidaa:

–Māē, dairāba Ācōrē quíräpita jarabłdaa bła jara ɓlra wārāda ođida.–

¹¹Ara małda Jeptera ăđjurā ume wāpeda Galadebema israelerāba idjira ɓlsidaa ăđji sordaorā boroda idjaħa puru boroda. Małbe Mizpa purude Jepteba dji bororāa jarađara waya Ācōrē quíräpita jarasia.

¹²Māwānacarea Jepteba ɬclrla diabuesia amonitarā boroa nāwā iwididamārēa:

–Błra ¿cārē cārēa dairā ume quíru ɓl? ¿Cārē cārēa dai druade djōne ze ɓl?–

¹³Amonitarā boroba Jepteba diabuedarāa nāwā panusia:

—Bārā israelerā Egipodeba zesiadā dai druara jārīsidaa Arnoł dodeba abā Jabó dođaa. Jūma Jordał do icawa ɓla ējūā ȳmādau odjabariare ɓlra jārīsidaa. Bārāba mał ējūāda biadeba jēda diađiblrl bārā ume djōnaēa.—

14-15 Małbe Jepteba dewararāda diabuesia amonitarā boroa nāwā jaradamārēā:

—Jepteba nāwā jara ɓla: “Dai israelerāba bārā amonitarā druara ni moabitara drua siđa jārīnaē basía. **16** Dai israelerā Egipodeba ēdrasidaa naārā ējūā pōasa ewaraga ɓlde Pusa Purudaa wāsidaa. Mamałba Cadé purude jūne wāsidaa. **17** Małne dai israelerā bororāba ȳclrl diabuesidaa Edoł druadebema boromaa. Idjia iwidiśidaa dai israelerā idji druade wāyā wābimārēā. Bariblrl idjia iduaribiē basía.” Moab druadebema boroa bida abarida iwidiśidaa. Bariblrl idjia bida iduaribiē basía. Mał bērā dai israelerāra Cadéde duanesidaa. **18** Małbe ējūā pōasa ewaraga ɓlde Edoł druua audu idjaba Moab druua audu parraga wānapeda Arnoł do icawa jūne wāsidaa. Mama Moab druua quīrāpe ȳmādau odjabariare duanesidaa bariblrl do chānaē basía, wa quīrārē moabitara druua bērā.”

19 Małbe dai israelerā bororāba ȳclrl Hesboł purudaa diabuesidaa amorreorā boro Sehoñmaa. Idjia bida iwidiśidaa dai israelerāra idji druade idu wāyā wābimārēā dai druadaa. **20** Bariblrl dai israelerāba iwidiđedara Sehoñba sewada crīchada bērā idji druade idu wāyā wābiē basía. Mał awara idji sordaorāda jūma ābaa jārepeda Jahaza puru caita zedapeda dai israelerā ume djōsidaa.

21 Bariblrl dai israelerā Ācōrēba Sehoñla, idji sordaorā siđa jūma poyabisia. Małbe dai israelerāba mał druade ɓea amorreorā ējūāra jūma edasidaa.^p **22** Arnoł dodeba abā Jabó dođaa idjaba ējūā pōasa ewaraga ɓldeba abā Jordał dodaa ȳdji ējūāra jūma edasidaa. **23** Dai israelerā Ācōrēba amorreorāra ȳyā jāretapeda mał ējūāra dairā, idji purua diađa bērā ȳlra cai māwā jārī carea? **24** ȳBla Ācōrē Quemoba bála diađara ɓlreēca? Abari quīrāca dai Ācōrēba dairāa diađara daidea. **25** ȳBla moabitara boro bāda Zipor warra Baláda quīrāneba ɓlca? Nał ējūā carea idjira dairā ume ijaraē basía ni djōne zeē basía.^q ȳBla Balá cāyābara dji dromaara ɓlca?

26 Dai israelerāra Hesboł purude, Aroer purude, mał caita ɓea puru zaquede, idjaba Arnoł do icawa ɓea purude bida tresciento poa panla. Dairāra nał druade dārābłdaa. Bārāba ȳcārē cārē ȳrābłrl nał druara iwidi pan?^r **27** Młā ȳlra biē oé ɓla. ȳlrl dairā ume djō quīrīā ɓla bērā biē o ɓla. Ācōrē dadji cawa obariba idji cawabiya cairāba jipa o panla: dai israelerāba wa bārā amonitarāba.”—

28 Jepteba māwā jarabidamīna amonitarā boroba ijāē basía.

29 Małne Ācōrē Jaurera Jeptemaa zesia. Mał bērā Jeptera Gala ējūāne, Manaseđeba yōpedađarā ējūāne bida jūma parrasia sordaorā jārei carea.

n 11:17. Numero 20:14-21. **o** 11:18. Numero 21:10-15. **p** 11:21. Numero 21:21-30.

q 11:25. Numero 22:1-6.

Sordaorā ābaa j̄lrepeda Gala druadē b̄la Mizpa purude jūēsia. Mamaalba amonitarā ume djōne wāsia. ³⁰⁻³¹Māwā b̄lde Jepteba Ācōrēa wārāneba nāwā jarasia:

—Bla amonitarāda māla poyabiblrla, diguidaa wābllrlde naārā mā audiabaride zebllrlda māla bāla babue diaya.—

³²Māwā jarapeđa amonitarā ume djōne wāsia. Mañne Ācōrēba idjia poyabisia. ³³Jepteba amonitarāra zocārā quenasia. Aroer purudeba abā Minit purudaa idjiba Abel-queramīl purudaa bida veinte puru poyasia. Māwā amonitarāra israelerā j̄lwaedā panesiđaa.

Jepteba idji cau Ācōrēa diađa

³⁴Māwānacarea Jeptera Mizpa purudaa jēda wāsia. Diguidaa jūēbllrlde idji cauba audiabarisisa. Tōnōā zā b̄lde cari bāsia. Jepteba dewara cauda ni warra siđa neē bāsia. Abā idjidrl erobāsia. ³⁵Idji cau unubllrlde Jeptera bio sopusia. Mañ carea idjia cacuadē jā b̄lrla cūētacuapeda idji caua nāwā jarasia:

—Ay, cau, bla māra bio sopusibiblrla! Māla Ācōrēa wārāneba diajarađara diaida b̄la.—

³⁶Dji cauba nāwā jarasia:

—Zeza, bla Ācōrēa iwidiđa quīrāca idjia amonitarā b̄la dji quīrūra poyabisia. Mañ bērā bla idjia wārāneba jarađara odua. Māra Ācōrēa babue diadua. ³⁷Baribllrla māl quīrā djuburia jedeco umē māra eyade idu prllrlade wābidua. Māl dji biarā ume jiāne wāya māra quima edaē beui bērā.—

³⁸Jepteba panusia:

—Bia b̄la. Wādua.—

Idjira jedeco umē idu wābisia. Mañne idji biarā ume eyade jīā nībasidāa, quima edaē beui bērā.

³⁹Māwānacarea idjira Jeptemaa jēda zesia. Mañbe Jepteba Ācōrēa wārāneba jarađara osia. Māwā idji caura umaquīrā adua b̄lrla jaidasia.

⁴⁰Mañ carea Israeldebema awērārāba poaza ewari quīmārē Galadebema Jepte cau carea jīābadaa.

Jepteba Epraiñebemarā poyada

12 ¹Jepteba amonitarā poyađacarea Epraiñebemara sordaorāda dji j̄lređapeda Jordāl do chānapeda Sapođ puruare Jepte b̄lmaa wāsiđaa.² Quīrūbideba Jeptea nāwā iwidisidāa:

—¿Cārē cārē bāduđa amonitarā ume djōne wāsi? ¿Cārē cārē dairāra trāđ basi b̄la ume wānamārēä? Māwā ođa bērā dairāba bārla, b̄la de siđa jūma babuedia.—

²Mañne Jepteba āđirāa nāwā panusia:

—Māra, māl ēberārā siđa amonitarā ume djō panasiđaa. Mañne bārāra trābisia baribllrla bārāba carebade zedaē basia. ³Carebade zedaē bērā

r 12:1. Sapođ trābā jara b̄la “norte.”

māra beadi adua amonitarā ume djōne wāside Ācōrēba mā ūdijirāra poyabisia. Mañda bārāra ḥcārē cārē mā ume djōne ze panl?—

⁴Mañne Epraiñebemarāba ūdjira nāwā bié jarasidaa:

—Bārā Galade beara dadji Epraiñneba yōpedadāmīna dairāra igaradapeda bādjia o quīrā panla obadaa. Dai Epraiñneba yōpedadā tāēna idjaba Manaseđeba yōpedadā tāēna panabadamīna bārāra awara quīrāca panabadaa.—^s

Māwā jara panl carea Jepteba Galadēbema sordaorāda ūbaa jłarepeda Epraiñebemarā ume djōne wānapeda zocārā quenasidaa.
⁵⁻⁶Mañne Galadēbemarāba Jordāñ do chābadama jłāsidaa. Mama Epraiñebemarāra chānida panasidaa jēda ūdji druadāa mīrū wāni carea. Aħvalba chāi carea iwidiħlralde Galadēbemarāba iwidiħbadjidaa:

—ż-Bla Epraiñebemaca?—

Mañne Epraiñebemaba māwāéana asira Galadēbemarāba jarabadjidaa:
 —“Chibolet” adua.—^t

Epraiñebemarāba mañ bedeara poya aride jaradaca basía. Biara “Sibolet” abadjidaa. Mañne aħvalba Sibolet asira Galadēbemarāba cawabadjidaa idjira Epraiñebemada. Mañ bērā jidādapeda ara mama Jordāñ do icawa beabadjidaa. Mañ ewaride Epraiñebemarāra 42 mil beasidaa.

⁷Jepteba sei poa israelerā dji quīrū jlwāedabemada ēdra ħlbadja. Jaidadacarea Gala druadē idji purude tħbarisidaa.”^u

Ibzāñ, Eloñ, Abdoñ

⁸Jepte jaidadacarea Ibzañ Beleñebemada israelerā ēdra ħlbari basía. ⁹Mañ Ibzañba warrarāda treinta, caurā siđa treinta eroħasia. Idji caurāda dewara puruđebemarāa quima diasia. Idji warrarā itea dewara puruđebema wērārāda treinta enesia ūdji quimada ħeadamārēa. Ibzañra siete poa israelerā ēdra ħlbari basía. ¹⁰Jaidaside Beleñ purude tħbarisidaa.

¹¹Ibzāñ jaidadacarea Eloñda die poa israelerā ēdra ħlbari basía. Mañ Eloñra Zabuloñneba yōna basía. ¹²Jaidaside Ajaloñ purude tħbarisidaa Zabuloñneba yōpedadarā ējūāne.

¹³Eloñ jaidadacarea Hilel warra Abdoñda israelerā ēdra ħlbari basía. Mañ Abdoñra Piratoñ puruđebema basía. ¹⁴Idjia warrarāda cuarenta idjaba wiuzaquerāda treinta eroħasia. Ādjjirāra setenta burro ħrā nībabadjidaa. Abdoñra ocho poa israelerā ēdra ħlbari basía. ¹⁵Hilel warra Abdoñ jaidaside Piratoñ purude tħbarisidaa Epraiñneba yōpedadarā ējūā eyaida ħlde. Naēna amalecitarāda mañ ējūāne panabadjidaa.

^s 12:4. Hebreo bedeade mañ versículora ebuda ħlēa. ^t 12:5-6. Chibolet. Mañ bedeabea jara ħla “do jiradra.” ^u 12:7. Gala druadē idji purude. Hebreo bedeade nāwā ħl ħla: “Gala druadē bea purude.”

Sansoñ topedada

13 ¹Māwānacarea israelerāba wayacusa Ācōrē quīrapita cadjiruada o panesidaa. Mañ carea Ācōrēba ādjirāra cuarenta poa pilisteorā jwaeeda bāsia.

²Mañ ewaride Zora purude ēberāda bābadjia Manoa abadada. Idjira Dañneba yōna basia. Idji quimada warra toca bērā warra neé basia. ³Ewari aña Ācōrē nezoca bajānebemada mañ wērāma odjapeda nāwā jarasia:^w

—Māa cawa bāla bāra warra toca bērā warra neé bāla. Bariblrl bāra bīogoa bēpeda umaquīrā warrada toya. ⁴⁻⁵Mañ warrara bāl bīteda bāl ewarideba ātaa Ācōrē itea bāya. Mañ bērā uva bā aseada, dewara itua sida dorādua. Mañ awara Ācōrēba idu cobicara corādua. Bāl warrara nazareo bai bērā idji budara tācara bāla.^w Idjia jwā bāya bārā israelerāra pilisteorā jwaeedabemada ēdral bāli carea.—

⁶Mañbe dji wērāra idji quima Manoamaa wāpeda nāwā jarasia:

—Ēberā Ācōrēba diabuedada māmāa zesia. Idjira bajānebemada nezoca quīrāca ununa bērā māa wayasia. Idjira sāmabemada, idji trāl sida māa iwidié basia. Idjia māa jaraé basia. ⁷Bariblrl idjia jarasia māra bīogoa bēpeda warrada toida. Mañ warrara māl bīteda bāl ewarideba aña idji beublrlada Ācōrē itea bāyada asia. Idjira nazareo bai bērā māa uva bā aseada, dewara itua sida docara bāyada asia. Mañ awara Ācōrēba idu cobicada māa cocara bāyada asia.—

⁸Mañne Manoaba Ācōrēa nāwā iwiðisia:

—Dai Ācōrē, māl djuburia bāla diabueda ēberāda wayacusa daimaa diabuedua jaradiamārēa māl quimaba toi warrara sāwā daupēnida panlada.—

⁹Manoaba iwiðidara Ācōrēba bia ūrīsia. Mañ bērā bajānebemada nezocara dji wērāmaa waya zesia. Mañne wērāra néude basia. Bariblrl idji quima Manoara neé basia. ¹⁰Mañ bērā dji wērāra idji quimamaa pira wāpeda nāwā jarasia:

—Māa ēberā sālbeda ununara waya zesia!—

¹¹Mañ carea Manoara piradrāpeda idji quima ume wāsia. Dji ēberā bālma jūepeda nāwā jarasia:

—Sālbeda māl quima ume bedea bādara ¿bā basica?—

Dji ēberāba panusia:

—Māe. Māl basia.—

¹²Mañne Manoaba nāwā iwiðisia:

—Bāla jarada quīrāca māl quimaba warrada tosira, daiba idjira ¿sāwā daupēnida panl? ¿Idjira sāwā eropananida panl?—

v 13:3. Ācōrē nezoca bajānebemada. Versículo 8-9de jara bāla māra Ācōrē basida.

w 13:4-5. Numero 6:1-21.

¹³ Bajānebema nezocaba panusia:

—Mλa jarada quīrāca bλ quimaba jūma ijā oida bλa. ¹⁴ Uvara cocara bλa. Uva bλ aseada, dewara itua sida docara bλa. Maλ awara Ācōrēba idu cobicara ni maārī biđa cocara bλa. Mλa jaradara idjia jūma ijā oida bλa.—

¹⁵ Manoaba bajānebema nezocaa nāwā jarasia:

—Dai djuburia wadi wārādua. Chiwatu zaquedaa beapeda bλ itea djudia.—

¹⁶ Bajānebema nezocaba panusia:

—Mλ ̄ebərla sida bārā dјicora coēa. Bariblrla bārāba quīrīā panlərla, maλ chiwatu zaquera Ācōrēa babue diađadua.—

Manoaba bajānebema nezocada māwā bλda wadi cawaē basia.

¹⁷ Maλne Manoaba Ācōrē nezoca bajānebemaa jarasia:

—Bλ tr̄lra daia jaradua. Māwā bλa jarada quīrāca dai warra todacarea bλra bia jaradia.—

¹⁸ Bariblrla bajānebema nezocaba jarasia:

—Bλa ̄cārē cārēā mλ tr̄lra cawa quīrīā bλ? Mλ tr̄lra jūmawāyā bia quirua. Ēberārāba poya cawadaēa.—

¹⁹ Manoaba chiwatu zaquera beapeda néudebema sida edapeda umena mōgara l̄rl sōlpeda Ācōrēa jūma babue diasia. Maλne Manoaba idji quima biđa acl panlne Ācōrēba ne ununacada nāwā osia: ²⁰ Manoaba babue diađara waiħla eradrl nūmne Ācōrē nezoca bajānebemara maλ uruadeba bajānaa wāsia. Manoaba idji quima biđa maλ ununapeda Ācōrē wayaadeba chīrāborode copanenapeda āđji dratura egorodaa tēū copanesidaa. ²¹ Ācōrē nezoca bajānebemara Manoama, dji quimama biđa waa odjaē basia. Maλ bērā Manoaba cawasia dji ēberārā wārāda Ācōrē nezoca bajānebemada māwā bāsida. ²² Maλne idji quimaa nāwā jarasia:

—Ācōrēda unupedadā bērā dadjira beudia.—

²³ Bariblrla dji quimaba jarasia:

—Māwāēa. Ācōrēba dadjida bea quīrīā bādabara dadjia chiwatu idjaba néudebema babue diapedadara bia edaē bacasia. Maλ awara idjia ne ununaca ođara unubiē bacasia ni dadji warra ununinebemada jaraē bacasia.—

²⁴ Māwānacarea dji wērāba warrada tosia. Maλ warrara tr̄l bλsia Sansoł. Sansoł wariblrlde Ācōrēba idjira careba basia. ²⁵ Maλ ewariđe Sansołra Dałneba yōpedadara purude bābadjia Zora puru idjaba Estaol puru ēsi. Mama Ācōrē Jaureba unubibadjia idjira Sansoł ume bλda.

Sansołba quima edai bāda

14 ¹ Ewari aña Sansołra pilisteorā puru Timnatađaa wāsia. Mama pilisteo wērāda unupeda awuasia. ² Jēda diguidaa wāpeda idji djibarirāa nāwā jarasia:

—Mλa Timnata purude pilisteo wērāda unusia. Mλ djuburia, idji djibarirāa idjira iwiđidadua mλa edai carea.—

³Mañne Sansoł djibarirāba jarasidaa:

—¿Cārē cārēa pilisteo wērāda eda quīrīa ɓla? Pilisteorāra cacua wēagoé tābeaa. ¿Dadji Dañneba yópedaðarā idjaba waabema israelerā tāena wērā biada neéca?—

Sansołba panusia:

—Młā jāl wērāda awua ɓla. Idjira mł itea iwidiðadua.—

⁴Idji djibarirāba adua panasidaa Ācōrēbłra Sansołla māwā crichabisida. Māwā osia Sansołra pilisteorā ume djōne wāmārēa. Mał ewariðe israelerāra pilisteorā jawaeda panasidaa.

⁵Mañbe Sansoł djibarirāra Timnata purueda wāsidaa. Idji sida ādji caidu wāsia. Sansoł Timnataðebema uva ējūane jūébłrāde imamaba idjira orrasia. ⁶Ara mañda Ācōrē Jauredeba Sansołra bio juerza barapeda ara idji jawaiba imamara beasia chiwatu zaque beabłra quīrāca. Māwā beadamina idji djibarirāa jaraé basia. ⁷Mañbe Timnataðe jūepeda dji wērā ume bedeasia. Mał wērāra bio awuasia.

⁸Dārābłrāde Sansołra wayacusa Timnataðaa wāsia mał wērā edai carea. Puru caita jūébłrāde imama beadada acalde wāsia. Mañne imama ɓawłrāde urrajō dərrada powua nūmasia idjaba urrajōda eda basia. ⁹Mał urrajōra idji jawaiba tue edapeða jō wāsia. Idji djibarirā unuside urrajōra diasia. Mañne ādžia jōsidaa. Baribłra Sansołba jaraé basia imama beuda ɓawłrāde urrajōra edasida.

¹⁰Sansoł zezara dji wērā ɓłmaa wāsia. Mama Sansołba ɓłsrida ne cobada waiþlada osia cūdrarāba quima edabłdaðe obada quīrāca.

¹¹Pilisteorāba Sansoł unusidade ādji dji biarāda treinta edasidaa idji ume pananamārēa.^x ¹²Sansołba mał treinta panáa nāwā jarasia:

—Młā bäräa mīādjiruda jaraya. Siete ewari nał ɓłsrida cobada ewari o panlne bäräba mał mīādjiruda cawa jaraðibłr, młā bäräza lino oða djoda abा idjaba ɓłsrida oði careabema djio sida abा diaya. ¹³Baribłrą cawa jaradaðbłr, bäräza młā lino oða djoda abा idjaba ɓłsrida oði careabema djio sida abा diaðida panla.—

Ādjia jarasidaa:

—Bia ɓla. Jaradua.—

¹⁴Mañne Sansołba nāwā jarasia:

—Mīādjiru, mīādjiru, mīādjiru. Dadji cobarideba codida edasia. Djimēsrāara ɓłðeba cūða edasia. Małgħra ¿cārē?—

Ewari übeade pilisteorā treinta panlba mīādjirura cawa jaradað basia.

¹⁵Mał carea quīmārēbema ewariðe Sansołba edai wērāa nāwā jarasidaa:^y

—¿Bäräba dairāra trāsiðaca dairāneda järñi carea? Jāl mīādjiruba jara ɓłra bldji quimaa iwididua. Māwā oébłr daiba ɓłra, bñ ēberārā sida babuedia.—

^x 14:11. Pilisteorāba Sansoł unusidade. Hebreo bedeade māwā ɓla. Griego ñewā ɓla: “Pilisteorāba Sansołra waya pana bérā.” ^y 14:15. Quīmārēbema ewariðe. Griego bedeade māwā ɓla. Hebreo bedeade nāwā ɓla: “Sietebema ewariðe.”

16 Ara mañda dji wērāra Sansoñmaa wāpeda jīā b̄lba nāwā jarasia:

—¡Bla m̄lra quīrāé b̄la! Jāl m̄ñdjrū m̄l ēberārā jaradara bla m̄lā jarāé b̄la cārēda jara b̄lada. ¡Bla m̄lra quīrāma b̄la!—

Sansoñba panusia:

—M̄la b̄la ¿cārēa jarai? M̄l djibarirāa bida jaraé b̄la.—

17 Bariblrla dji wērāra mañl b̄lsriða cobada ewari siete panlne jīābadjia. Baridua mīā sē b̄l b̄rā sietebema ewaride Sansoñba idjía jarasia. Ara mañda wērāba pilisteorā treinta paná jarasia mīñdjruba jara b̄lada.

18 Sietebema ewaride queui nañna pilisteorā Sansoñmaa wānapedā mīñdjrura aride nāwā jarasidaa:

—Urrajō cāyābara ¿cārēda cūñara b̄l? Imama cāyābara ¿cārēda mēsrāara b̄l?—

Mañne Sansoñba jarasia:

—Bārāra m̄l wērā ume bedeapedadaébara poya panunaé bacasia.—^z

19 Mañne Ācōrē Jauredeba Sansoñra bio juerza barapeda pilisteorā puru Ascaloñnaa wāsia. Mamabemarāda treinta beapeda ādjia cacuade jīābadara edapeda mīñdjrū aride jarapedadarāa diasia. Māwānacarea bio quīrū b̄lada idji zeza dedaa jēda wāsia. ²⁰ Mañl b̄rā idji quima bai b̄ada zezaba dji caura Sansoñ ume b̄ada ēberāa diasia.^a

15 ¹Māwānacarea trigo jara Sansoñba idji quima bai b̄adara aclde wāsia. Idjía diai carea chiwatu zaqueda edesia. Jūepeda dji zāwārē bai b̄adaa jarasia:

—M̄l wērā cāñbarimaac aclde wāya.—

Bariblrla dji wērā zezaba idu wābié basía. ²Idjia jarasia:

—M̄la crīchasia bla m̄l caura abeda igarasida. Mañl carea b̄l ume b̄ada ēberāa idjira diasia. M̄l cau tēñbemara biara quirua. Idjidrla dji nabema cacuabari edadua.—

³Mañl carea Sansoñba jarasia:

—¡Bārāba māwā opedada b̄rā m̄la b̄rā pilisteorā bié oblrlde bedeade bāéa!—

⁴Mañbe Sansoñba usa pāda tresciento jidacuasia. Mañra umé uméa ãbaa dji drude jīcuapeda cādorróna ïbírāda ādji drude jīcuasia. ⁵Mañbe ïbírāra coacuapeda usa pāra pilisteorā néude bucuasia. Mañba ādji trigora jūma bá wāsia, dji ewapedadada, dji ewadaé panl sida. Mañ awara ādji uva ejūára, olivo ejūára, siða jūma bá wāsia.

⁶Mañl carea pilisteorābā jūmarāa iwidisiðaa caiba māwā osi cawaya. Mañne cawasidaa Sansoñba māwā osida idji zāwārē bai b̄adaba idji caura Sansoñla diai cāyābara Sansoñ ume b̄ada ēberāa diaða b̄rā. Mañl carea pilisteorābā dji wērāra, dji zeza sida bá beasiðaa. ⁷Mañne Sansoñba jarasia:

^z 14:18. Hebreo bedeade nāwā b̄l b̄la: “M̄l pacá ume ejūáda oðaébara mīñdjrura cawadaé bacasidaa.” ^a 14:20. Sansoñ ume b̄ada ēberāa. Hebreo bedeade mañra ebuda b̄léa.

—Bārāba māwā opedada bērā māla wārāneba jaraya lñānūé bārāra bié o bāida aña māla quīrābārla quīrāca oblārlādaa.—

⁸Māwā jarapeđa quīrūbideba pilisteorāra zocārā quenasia. Mañbe Sansoñra Etam eya lra jira bādaa wāsia. Mama uriađe bēsia.

Sansoñba burro beuda quidatrāba pilisteorā quenana

⁹Sansoñ mama bālde pilisteorāra Juda druadaa zedapeda ējūä Lehi abada caita duanesidaa.^b ¹⁰Mañne Judadebemarāba ādjirāa nāwā iwiđisidaa:

—¿Cārē cārē dairā ume djōne ze panla?—

Pilisteorāba panusidaa:

—Sansoñda jidađe ze panla dairāra bié ođa bērā.—

¹¹Mañ carea Judadebemarāra Etam eya lra jira bālđaa tres mil wāsidaa. Sansoñ bābari uriamma jūenapeda idjia nāwā jarasidaa:

—Bla ¿cārē cārē dadjirāra nēbārade bāsi? ¿Adua bālca dadjirāra pilisteorā jāwađeda panla?—

Sansoñba panusia:

—Ādjirāba māda bié opedada bērā māla ādjira ara mañ quīrāca osia.—

¹²Mañne Judadebemarāba jarasidaa:

—Dairāra ze panla bālra pilisteorāa jida diadi carea.—

Mañne Sansoñba jarasia:

—Naärā wārāneba jaradadua bārāba māra beadaéda.—

¹³Judadebemarāba jarasidaa:

—Bālra beadaéa. Ababe bāl jāwara jānapeda pilisteorāa jida diađia.—

Ara mañda jācara djiwidí uméba Sansoñra jānapeda idji bābari uriađeba jida edesidaa. ¹⁴Ējūä Lehi abadade jūebālđade pilisteorāra bāsidaa bālga duanla idjimaa zesidaa. Baribārla Ācōrē Jauređeba Sansoñra bio juerza barapeda idji jāwa jālāda jācarada tācuasia lino nayāna bā wāna quīrāca. ¹⁵Mañne burro beuda quidatrāda unupeda edasia. Mañba pilisteorāda mil quenasia. ¹⁶Quenapeda nāwā jarasia:

Māla burro quidatrāba āđjira boromea bue nūmiasia.

Burro quidatrāba māla ēberārāda mil quenasia.

¹⁷Māwā jarapeđa Sansoñba quidatrāra bātabuesia. Mama trāl bāsidaa Ramat-Lehi.^c

¹⁸Sansoñra bio opichia nūml bērā Ācōrēa quīrā djuburiada nāwā iwiđisia:

—Bla māl, bāl nezocaa ādjirāra poyabisia. Mañda ¿māra opichiaba idu beubica? ¿Opichiaba cacua norrabāripedā māra pilisteorā idu jidabica?—

¹⁹Mañne Ācōrēba uriađeba baidoda ltaa bogadrābisia. Sansoñba dopeđa cacua lālāsia. Mañ baido Lehiđe ltaa bogadra bālra trāl bāsidaa

b 15:9. Hebreo bedeade Lehi trālba jara bāla “quidatrā.” **c** 15:17. Hebreo bedeade Ramat-Lehi trālba jara bāla “burro quidatrā eya zaque.”

En-hacore.^d Mañra wadi Lehide ɓla. ²⁰Israelerā pilisteorā jwaeða panasidæde Sansoñra veinte poa ãdji ẽdrə ɓlbari basía.

Sansoñ Gaza purude ɓada

16 ¹Ewari aña Sansoñra pilisteorā puru Gazadaa wäisia. Mama wërã auduada unupeda idji ume cäine wäisia. ²Mañne Gazadebemaräba cawasiðaa Sansoñra mama ɓlda. Mañ carea diamasi purura jürä edadapeda dji purude eda wäbada caita mïrünapeda chupea jää panesidæa. Ädjia nãwã crichasidæa:

–Nu diapeda idji wäbllräde jidädapeda beadia.–

³Baribllä Sansoñra ariquêtrabe cäisnia. Piradräpeda dji purude eða wäbadada, dji jirü egrode jou nüml sida ëuta edasia. Mañglla dji bacuru caru nüml sida jüma idji equiade jira edapeda taml Hebroñ puru quiräpe ɓla eyadaa edesia.

Sansoñ Dalila ume ɓada

⁴Mäwänacarea Sansoñba dewara wëräda awuasia. Mañ wërã Dalila abadara Sorec jewedade ɓbabadjia. ⁵Ewari aña pilisteorä bororära Dalilamaa wänapeda nãwã jarasiðaa:

–Daiba quirä panla bla Sansoñra cürügaida jaramärëä idji juerzara cärëneba ze ɓlda idjabä sãwã idjira poyadida. Mäwã idjira jänapeda dai jwaeða eropanania. Bla mäwã osira daiza bá parata torroda mil cien diadia.–

⁶Mañ carea Dalilaba Sansoñla nãwã iwiðisia:

–Mä djuburia, jaradua bá juerzara ¿cärëneba ze ɓla? ¿Blla sãwã jänida panl poya ẽdräramärëä?–

⁷Sansoñba sewaðeba panusia:

–Siete enedräma jäcara djiwidiba mäda jänibllä, mära juerza neé ɓeya. Baridua ëberäca ɓeya.–

⁸Mañ bërä pilisteoräba Dalilamaa enedräma jäcara djiwidida siete edesidæa. Mañba Dalilaba Sansoñra jänsia. ⁹Àsläg pilisteoräda idji dede mïrü panl bërä Dalilaba jïgua jarasia:

–¡Sansoñ, pilisteoräba blla jidaðe zebldaa!–

Ara mañda Sansoñba jäcarara tluasia oveja cara nayäna bá wäna quiräca. Mañ bërä pilisteoräba wadibida cawadaé basía idji juerzara cärëneba ze ɓlda.

¹⁰Mäwänacarea Dalilaba Sansoñla jarasia:

–¡Bla mära cürügasia! Bla sewada osia. Mä quirä djuburia, wäräda jaradua sãwã blla jänida poya ẽdräramärëä!–

¹¹Sansoñba waya sewaðeba jarasia:

^d 15:19. Hebreo bedeade En-hacore trâba jara ɓla: “Quirä djuburia iwiðida baido ɬtaa bogadra ɓla.”

—M̄ra j̄cara nayāna djiwidiba j̄niblrla juerza nē ̄beya. Baridua ēberāca ̄beya.—

12 Ara mālda Dalilaba j̄cara nayāna djiwidi ̄beaba Sansōra j̄sia. Māne pilisteorāda idji dede m̄rū panl b̄rā Dalilaba j̄gua jarasia:

—¡Sansō, pilisteorāba blra jidađe zebladaa!—

Ara mālda Sansōla j̄cara omoa nayānara t̄lcuasia j̄cara chōda quiru quīrāca.

13 M̄wānacarea Dalilaba jarasia:

—¡Bla m̄ra waya cūrūgasia! Blra sewađa ̄bla. M̄a wārāda jaradua sāwā blra j̄nida poya ēdr̄lramārēa.—

Sansōla waya sewadeba jarasia:

—M̄l buđa cada siete panlra wua cabadađe wua ume ābaa capeda dji bacuruđaa bio jā nūmasira m̄ra juerza nē ̄beya. [M̄ra baridua ēberāca ̄beya.—

Ara mālda Dalilaba Sansōra cābisia. Mālbe idji buđa siete cađara wua cabadađe wua ume ābaa casía.]^e 14 Mālbe bacuruđaa bio jā nūm̄peda j̄gua jarasia:

—¡Sansō, pilisteorāba blra jidađe zebladaa!—

Sansōra cāi ̄badada piradr̄peda wua cabadara dji bacuru siđa idji buđaba ēuta edasia. 15 M̄wānacarea Dalilaba jarasia:

—Bla m̄ra quīrīa ̄blađa abaria. M̄wām̄ina m̄a sewa obaria. Barima ūbea m̄ra cūrūgablrla. Wadibida jarađe ̄bla bl juerzara cārēneba ze ̄bla.—

16 Dalilaba ewariza ara pichia iwidibadjia. M̄wā m̄iđ sē ̄bl b̄rā Sansōra sēpeda beu quīrīa nūmesia. 17 Māl carea idji juerzara cārēneba ze ̄bla wārāda jarasia:

—M̄ra nazareo b̄rā m̄l buđara t̄lđacaa. M̄l papa ̄bitedaļba m̄ra Ācōrē itea ̄besia. M̄l buđara t̄lđiblrla m̄ra juerza nē ̄beya. Baridua ēberāca ̄beya.—

18 Dalilaba cawasia Sansōla jaradara wārāda. Māl b̄rā pilisteorā bororā nāwā jarabisia:

—Wayacusa zedadua. Sansōla idji juerzadebemada m̄a wārāda jarasia.—

Ara mālda pilisteorāra Dalilamaa zesidaa parata diađi carea. 19 Mālbe Sansō boro idji ̄bacarade ̄blđe Dalilaba Sansōra cābisia. Māne abā tr̄sia Sansō buda cađa siete panlra t̄lmārēa. M̄wā Dalilaba Sansōra biē osia. Juerza bara ̄badada Sansōra juerza nē ̄besia.^f 20 Mālbe Dalilaba j̄gua jarasia:

—¡Sansō, pilisteorāba blra jidađe zebladaa!—

Ara mālda Sansōra l̄l̄mapeda ēdr̄lida cr̄chasia nađna ēdr̄lbari bađa quīrāca. Bariblrla adua ̄besia Ācōrēra idji ume ̄badada ayā wāsida.

21 Mālbe pilisteorāba idjira jidađapeda idji daura nuētađapeda Gaza puruđaa edesidaa. Mama bronce ođa carena omoaba jānapeda preso ̄blsidaa. Māne trigora yude ̄babibadjidaa. 22 Bariblrla idji buđara waya ureablrla basia.

e 16:13. Bedea corchetede ̄bla griego bedeade ̄bl ̄bla. Hebreo bedeade neēa.

f 16:19. Hebreo bedeade māl versiculora ebuda ̄bla.

Sansoõ beuða

²³Sansoõra preso jidapedada bẽrã pilisteorã bororãda dji jaresidaa ãdji ãcõrẽ Dagoõla ne babue diacuadi carea idjaba  lsri a odi carea. M w a o panlne n w a tr asidaa:

Dadji ãcõr  Dago ba dadj a dji qu r u Sanso ra moyabisia.

²⁴Puruba Sanso  unusida e  djir  bi a  dji ãcõr  Dago na n w a tr asidaa:

Dadji ãcõr  Dago ba dadj a dji qu r u Sanso ra moyabisia.

Dadji neu  r barira, dadji  ber r  beabarira moyabisia.

²⁵ djir ra bio  lsri a duan  b r a Sanso  carea ipi a qu r i panasidaa. Ma l b r a iwidisidaa Sanso  enenam r a . Ara ma nda preso  lavada de eba enenapeda idji carea bio ipidasidaa. Ma ne  dji ãcõr  Dago  de droma de j r u um  pan  es i n masidaa. ²⁶C draba Sanso ra j wa de erre ari edebadjia. Ma ne Sanso ba c draa n w a jarasia:

—M ra de j r u caita ededua. Ma naa ch u n me qu r i   la.—

Ara ma nda c draba idjira de j r u caita edesia. ²⁷Ma l de e pilisteor  boror da j ma panasidaa. Umaqu r ba, w r r  bi a dera bira n masia. Ma l awara dej   tlara  lde pilisteor ra tres mil panasidaa.  djir  bi a Sanso  ací panlne ipi a panasidaa.

²⁸Ma ne Sanso ba  c r ea n w a iwidisia:

—M  Boro  c r , m  djuburia m a iwid   lra  r dua. Waya  rima a a m ra juerza bara  ldua m a pilisteor  quenai carea m  daura nu tapedada b r a.—

²⁹⁻³⁰Ma be idji jawaba t  jalasia dji  sibema de j r u um  pan da. Ma l de j r uba dji de borora eron masia. Ma ne idji jawaba de j r ura umena t peda n w a  biasia:

—M ra pilisteor  ume beuya!—

Ma be j ma idji juerzaba ch barib r de pilisteor   c r  Dago  de dromara  dji boror   r , dewarar   r  bi a todogozoasia. Sanso  si a beusia. M w a idji beusi ewari e Sanso ba pilisteor ra au uara quenasia idji zocai  aside quenana c y bara.

³¹M w nacarea idji djabar ba, j ma idji zeza  ber r  bi a idjira edade w sidaa. Ma be j eda ededapeda t barisidaa idji zeza Manoa t baripedada uri e Zora puru idjaba Estaol puru es i. Sanso ra veinte poa israeler   dr   lbari bas a.